

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 98/2019-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. marca 2019 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] – [REDACTED] [REDACTED], a [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Dušanom Remetom, Masarykova 2, Prešov, vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1, čl. 39 ods. 1, čl. 40, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 52 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3 S 19/2014 z 20. marca 2015 a postupom a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Sžo 154/2015 z 27. septembra 2017 a takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] – [REDACTED] a [REDACTED] [REDACTED] odmieta.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 24. januára

2018 sa [REDACTED] – [REDACTED] [REDACTED] (ďalej aj „sťažovateľ v 1. rade“), a [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] (ďalej aj „sťažovateľ v 2. rade“ alebo spolu aj „sťažovatelia“), domáhali vydania nálezu, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie ich v záhlaví označených základných práv a slobôd postupom a rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 S 19/2014 z 20. marca 2015 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a postupom a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) sp. zn. 9 Sžo 154/2015 z 27. septembra 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok najvyššieho súdu“) a ktorým by napadnuté rozsudky zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

2. Zo sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že Sociálna poisťovňa, pobočka Košice (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) ako orgán príslušný podľa § 178 ods. 1 písm. a) prvého bodu zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) rozhodovať v prvom stupni o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch rozhodnutím č. 90692-1/2013-KEM zo 6. septembra 2013 rozhodla, že sťažovateľovi v 2. rade *„nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi zamestnávateľa [REDACTED] [REDACTED] – [REDACTED] od 1. septembra 2011 do 30. novembra 2011 podľa slovenskej legislatívy“*, a to z dôvodu, že vykonanou kontrolou u sťažovateľa v 1. rade nebol preukázaný reálny výkon práce jeho zamestnanca na území Slovenskej republiky, sťažovateľ v 1. rade nemá v mieste podnikania zriadenú kanceláriu a používa len poštovú schránku súkromnej osoby. Proti uvedenému rozhodnutiu sťažovateľ v 1. rade podal odvolanie, v ktorom namietol jeho nezákonnosť, poukázal na nesprávne a neúplné zistenie skutočného stavu veci a jej nesprávne právne posúdenie. Tvrdil, že uvedené rozhodnutie nebolo vydané v zákonom ustanovenej lehote 60 dní odo dňa podania prihlášky (registračného listu) zamestnanca v roku 2011. Poukázal na porušenie princípu rovnakého zaobchádzania a nezákonnosť vykonanej kontroly u sťažovateľa v 1. rade, ktorý sa tiež odvolával na definíciu zamestnanca podľa nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29. apríla 2004, ako aj na definíciu zamestnanca podľa Zákonníka práce a zákona o sociálnom poistení. Sociálna poisťovňa, ústredie v Bratislave (ďalej len „druhostupňový správny orgán“) rozhodnutím

č. 15684-2/2014-BA zo 4. februára 2014 odvolanie sťažovateľa v 1. rade zamietla a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu č. 90692-1/2013-KEM zo 6. septembra 2013 potvrdila.

3. Dňa 26. februára 2014 bola krajskému súdu doručená žaloba sťažovateľa v 1. rade podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia druhostupňového správneho orgánu č. 15684-2/2014-BA zo 4. februára 2014 v spojení s postupom a rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu. Krajský súd uznesením sp. zn. 3 S 24/2014 z 3. februára 2015 rozhodol, že príberá do konania sťažovateľa v 2. rade ako ďalšieho účastníka. Uznesením krajského súdu sp. zn. 3 S 19/2014 z 20. marca 2015 došlo k spojeniu vecí vedených na krajskom súde pod spisovými značkami 3 S 19/2014, 3 S 20/2014, 3 S 23/2014 a 3 S 24/2014 na spoločné konanie ďalej vedené pod sp. zn. 3 S 19/2014. Následne krajský súd napadnutým rozsudkom žaloby sťažovateľa v 1. rade zamietol.

4. V odôvodnení napadnutého rozsudku krajský súd poukázal najmä na to, že podľa jeho právneho názoru sťažovateľ v 1. rade namietal v žalobách porušenie iných ako svojich subjektívnych práv, v dôsledku čoho sú jeho žaloby nedôvodné. Krajský súd tiež uviedol, že organizačná zložka žalovanej bola oprávnená vykonať u sťažovateľa v 1. rade kontrolu vo vzťahu k reálnemu výkonu činnosti jeho zamestnancov a že v správnom konaní nedošlo ani k porušeniu dvojinstančnosti konania, pretože žalovaná (druhostupňový správny orgán) vychádzajúc z rovnakého skutkového a dôkazného stavu iba podrobnejšie odôvodnila svoje rozhodnutie.

5. Na základe odvolania sťažovateľa v 1. rade najvyšší súd napadnutým rozsudkom napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil. V odôvodnení svojho rozhodnutia pritom uviedol:

«Pri vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu, najvyšší súd s prihliadnutím na § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu s právnou citáciou právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského

súdu, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, sa najvyšší súd v odôvodnení svojho rozsudku len obmedzil na doplnenie dôvodov na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku.

Predmetom preskúmania v danej právnej veci sú rozhodnutia žalovanej, ktorými zamietla odvolania žalobcu a potvrdila rozhodnutie pobočky v Košiciach, ktorými táto rozhodla, že pribratým účastníkom nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy v rozhodnutiach určenom období.

Z obsahu žalôb jednoznačne vyplýva, že žalobca nenamietal porušenie vlastných subjektívnych práv, ale porušenie práv svojich zamestnancov, keď okrem nedodržania zákonnej 60 dňovej lehoty na vydanie napadnutých rozhodnutí, žiadne porušenie svojich subjektívnych práv netvrdil. Samotné nedodržanie procesných lehôt pri vydaní napadnutých rozhodnutí nemá za následok ich nezákonnosť, keďže prípadným zrušením žalobou napadnutých rozhodnutí len z tohto dôvodu by žalobca priaznivejšie rozhodnutie vo veci nedosiahol. Záver krajského súdu, že žalobca nebol aktívne hmotnoprávne legitimovanou osobou na podanie žaloby pre absenciu atribútu ukrátenia na právach, sú preto správne. V tomto kontexte odvolací súd odkazuje aj na uznesenie Ústavného súdu SR, sp. zn. IV. ÚS 228/2011-9 zo dňa 02.06.2011, podľa ktorého: „ Na aktívnu legitimáciu na podanie žaloby o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (Rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov) nestačí, že žalobca bol účastníkom správneho konania (alebo sa s ním v správnom konaní malo ako s účastníkom konať), ale zároveň musel byť ako účastník správneho konania rozhodnutím, preskúmania zákonnosti ktorého sa domáha, ako aj postupom správneho orgánu na svojich právach ukrátený. Správne súdnictvo tak nie je založené na verejnej žalobe (actio popularis), ktorá by umožnila komukoľvek podať žalobu o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu. Ukrátenie práv žalobcu musí byť v žalobe tvrdené a podložené a aspoň potenciálne možné. Ako vyplýva z uvedeného, samotné postavenie účastníka v správnom konaní ešte k naplneniu podmienky dotknutosti, resp. ukrátenia práv žalobcu nevedie. “

Vzhľadom na vyššie uvedené nebolo možné zohľadniť námietku žalobcu, že postupom žalovanej a jej organizačnej zložky došlo k porušeniu viacerých subjektívnych práv žalobcu, keď vo vzťahu k porušeniu práva na zákonné administratívne konanie, práva na fungovanie verejnej správy na princípe tzv. dobrej správy, práva na dodržiavanie základných zásad správneho konania ani nešpecifikoval, konkrétne v čom toto porušenie podľa jeho názoru spočívalo. Všeobecné tvrdenia žalobcu, že došlo aj k porušeniu jeho práva vlastníť majetok, práva podnikat' za rovnakých podmienok ako domáce subjekty a práva na dosahovanie zisku vlastnou činnosťou, keď v dôsledku vydaných rozhodnutí má značné ťažkosti s udržaním doterajších zamestnancov a náborom nových zamestnancov, v dôsledku čoho sa dostáva do bezvýchodiskovej situácie, lebo pri znižujúcom sa počte zamestnancov nie je schopný dodržať zmluvné podmienky dohodnuté s obchodnými partnermi, čím o nich prichádza, prichádza o zisk zo zákaziek a hrozia mu aj sankcie za neplnenie dojednaných zmlúv a súdne spory, odvolací súd za relevantné nepovažoval, nakoľko žalobca argumentoval len okolnosťami vo vzťahu k uchádzačom o zamestnanie, ktorí sú výlučne poľskej štátnej príslušnosti a ktorí odmietajú na území SR pracovať z dôvodu, že ich príslušné verejnoprávne organizácie odmietajú zaregistrovať pre platenie sociálneho a zdravotného poistenia na území SR. Na uvedené argumenty žalobcu nebolo možné prihliadnúť aj z dôvodu, že tieto žalobca nenamietal riadne a včas v žalobe ale až v odvolacom konaní (§ 250j O.s.p.).

Vzhľadom na uvedené argumenty odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok Krajského súdu v Prešove z 20. marca 2015 č.k. 3S/19/2014-34, ktorým boli žaloby zamietnuté z dôvodu absencie hmotnoprávnej aktívnej legitímácie žalobcu, je potrebné ako vecne správne potvrdiť.»

6. Sťažovatelia v sťažnosti poukazujú na viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu v obdobných veciach, z ktorých má vyplývať jednak to, že správne orgány nemali právomoc rozhodnúť o určení tzv. uplatniteľnej legislatívy vo vzťahu k osobám v rovnakom postavení, v akom sa nachádzajú aj sťažovatelia, a taktiež to, že ani najvyšší súd nemohol rozhodnúť vo veci bez zodpovedania príslušných prejudiciálnych otázok zo strany Súdneho dvora Európskej únie. V súvislosti s argumentmi krajského súdu a najvyššieho súdu týkajúcimi sa zisťovania skutkového stavu veci sťažovatelia zároveň poukazujú na to, že príslušná inštitúcia sociálneho zabezpečenia v Poľskej republike (Zakład Ubezpieczen Spolecznych)

vo vzťahu k sťažovateľovi v 2. rade určila, že uplatniteľnou legislatívou v zmysle európskeho práva [čl. 16 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 a čl. 13 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004] je slovenská legislatíva. Podľa názoru sťažovateľov najvyšší súd napadnutým rozhodnutím akceptoval zjavne nedostatočne zistený skutkový stav veci zo strany správnych orgánov a v rozpore so zákonom dôkaznú povinnosť preniesol na sťažovateľov, čo považujú za nespravodlivé. Sťažovatelia vznášajú výhrady aj voči vykonaniu kontroly prvostupňovým správnym orgánom a namietajú, že medzi jeho kompetencie nepatrí preverenie výkonu podnikateľskej či zamestnaneckej činnosti účastníkov správneho konania. Ďalej namietajú, že nedodržanie 60-dňovej zákonnej lehoty prvostupňovým správnym orgánom na rozhodnutie nebolo krajským súdom a najvyšším súdom vyhodnotené ako postačujúce pre zrušenie tohto rozhodnutia a že druhostupňový správny orgán už listom z 25. júla 2013 adresovaným „*poľskému orgánu sociálneho zabezpečenia*“ prijal záver o tom, že sťažovateľ v 1. rade je tzv. schránkovou firmou, čím prejedlikoval závery všeobecných súdov v takýchto konaniach.

II.

7. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrh na začatie konania, na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, ktorý je neprípustný, ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, ktorý je podaný oneskorene a ktorý je zjavne neopodstatnený, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

8. Zákon o ústavnom súde nadobudol účinnosť 1. marca 2019 v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

9. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

10. V súvislosti s tým ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní tejto právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

11. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že na preskúmanie napadnutého postupu a rozsudku krajského súdu bol v prvom rade príslušný najvyšší súd ako súd druhostupňový, ktorého právomoc predchádzala právomoci ústavného súdu bezprostredne preskúmavať postup a rozhodnutie súdu prvého stupňa v tejto veci, preto sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (podobne IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 290/06, III. ÚS 288/07, III. ÚS 208/08, III. ÚS 72/09 a iné).

12. V rámci predbežného prerokovania zvyšnej časti sťažnosti, ktorou sťažovatelia namietajú porušenie v záhlaví označených práv napadnutým postupom a rozsudkom najvyššieho súdu, ústavný súd so zreteľom na nimi uplatnenú argumentáciu dospel k názoru, že nie je opodstatnená.

13. Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane uvádza, že k úlohám právneho štátu patrí aj vytvorenie právnych a faktických garancií na uplatňovanie a ochranu základných práv a slobôd ich nositeľov, t. j. fyzické osoby a právnické osoby. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní, ktoré sú dostupné bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Koncepcia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky základných práv a slobôd. Existenciou takýchto konaní sa však nevyčerpávajú ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd. Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkým zákonom ustanovených prostriedkov na dosiahnutie účelu takých procesných postupov. Ústavný súd z tohto hľadiska osobitne pripomína objektivitu takého postupu orgánu verejnej moci (II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02). Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa v konaní a rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci. Objektívny postup orgánu verejnej moci sa musí prejavovať nielen vo využití všetkých dostupných zdrojov zisťovania skutkového základu na rozhodnutie, ale aj v tom, že takéto rozhodnutie obsahuje aj odôvodnenie, ktoré

preukázateľne vychádza z týchto objektívnych postupov a ich využitia v súlade s procesnými predpismi.

14. Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 46 ods. 2 ústavy je zaručiť prístup k súdu každému, kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy. Právo na prístup k súdu sa nezaručuje kedykoľvek, ale iba vtedy, ak zákon neustanoví inak. Uplatnenie práva na prístup k súdu sa v zmysle čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy vymedzuje podmienkami ustanovenými zákonom. Ak fyzická alebo právnická osoba splní podmienky ustanovené zákonom, súd musí tejto osobe umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami a povinnosťami, ktoré z takéhoto postavenia vyplývajú.

15. Ústavný súd už v uznesení sp. zn. IV. ÚS 228/2011 z 2. júna 2011 vyslovil, že na aktívnu legitimáciu na podanie žaloby o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (Rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov) nestačí, že žalobca bol účastníkom správneho konania (alebo sa s ním v správnom konaní malo ako s účastníkom konať), ale zároveň musel byť ako účastník správneho konania rozhodnutím, preskúmania zákonnosti ktorého sa domáha, ako aj postupom správneho orgánu na svojich právach ukrátený. Správne súdnictvo tak nie je založené na verejnej žalobe (*actio popularis*), ktorá by umožnila komukoľvek podať žalobu o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu. Ukrátenie práv žalobcu musí byť v žalobe tvrdené a podložené a aspoň potenciálne možné. Ako z uvedeného vyplýva, samotné postavenie účastníka v správnom konaní ešte k naplneniu podmienky dotknutosti, resp. ukrátenia práv žalobcu nevedie.

16. V konaní vo veciach sociálneho poistenia a vo veciach starobného dôchodkového sporenia v rozsahu upravenom zákonom o sociálnom poistení rozhoduje o právach a povinnostiach účastníkov právnych vzťahov sociálneho poistenia a účastníkov právnych vzťahov starobného dôchodkového sporenia v rozsahu upravenom týmto zákonom Sociálna poisťovňa (§ 172 ods. 2 zákona o sociálnom poistení). Predmetom nedávkového konania je rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch, o poistnom v sporných prípadoch, príspevku na starobné dôchodkové sporenie v sporných

prípadoch, o pokute, penále, povolení splátok dlžných súm poistného, príspevku na starobné dôchodkové sporenie, pokuty a penále (§ 172 ods. 5 zákona o sociálnom poistení). Účastník konania vo veciach sociálneho poistenia a starobného dôchodkového sporenia v rozsahu upravenom týmto zákonom je právnická osoba alebo fyzická osoba, o ktorej právach alebo povinnostiach ustanovených týmto zákonom sa má konať alebo ktorej práva alebo povinnosti ustanovené týmto zákonom môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté, alebo ktorá tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutá, a to až do času, kým sa preukáže opak (§ 173 ods. 1 zákona o sociálnom poistení).

17. Z ustanovenia § 250 ods. 2 prvej vety OSP (účinného do 30. júna 2016) vyplýva obmedzenie procesnej legitímácie len na tie fyzické osoby a právnické osoby, ktoré boli účastníkmi správneho konania a ktoré o sebe tvrdia, že ako účastníci správneho konania boli rozhodnutím správneho orgánu ukrátené na svojich právach, t. j. že (priamo) im takýmto rozhodnutím správneho orgánu bola spôsobená ujma.

18. Po preskúmaní napadnutého rozsudku najvyššieho súdu (bod 5) sa ústavný súd stotožnil so záverom najvyššieho súdu, že sťažovateľ v 1. rade nemohol byť rozhodnutím druhostupňového správneho orgánu vydaným v rámci nedávkového konania, preskúmania zákonnosti ktorého sa žalobou domáhal, na svojich subjektívnych právach ukrátený, a teda v jeho prípade nie je naplnená ani podmienka zásahu (dotknutosti) do jeho základných práv a slobôd, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha aj prostredníctvom sťažnosti podanej ústavnému súdu.

19. Na zákonnosť správnu žalobou napadnutého rozhodnutia druhostupňového správneho orgánu nemôže mať vplyv ani námietka nedodržania zákonnej 60-dňovej lehoty na rozhodnutie v administratívnom konaní, pretože v zmysle § 250i ods. 3 OSP pri preskúmaní zákonnosti a postupu správneho orgánu súd prihliadne len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Zrušením žalobou napadnutého rozhodnutia druhostupňového správneho orgánu iba kvôli tomuto procesnému pochybeniu by sťažovatelia priaznivejšie rozhodnutie vo veci samej nedosiahli. V ich prípade teda nie je naplnená podmienka existencie zásahu,

ktorý zjavne viedol k obmedzeniu alebo odopretiu ich základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie.

20. Ústavný súd konštatuje, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, vychádzajúcich a nadväzujúcich na prvostupňové konanie, pričom nezistil, že by tieto závery najvyššieho súdu boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. V tejto súvislosti pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka konania na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05).

21. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňujú, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozsudku. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). O taký prípad tu však nejde.

22. Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a napadnutým postupom a rozsudkom najvyššieho súdu neexistuje príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala reálnu možnosť

vyslovenia porušenia uvedených práv po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. A keďže z napadnutého rozsudku najvyššieho súdu nemožno vyvodiť nič, čo by signalizovalo, že by ním mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do základného práva sťažovateľov podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1, čl. 39 ods. 1, čl. 40 a čl. 52 ods. 2 ústavy, ústavný súd z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde sťažnosť aj v tejto časti.

23. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľov uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. marca 2019